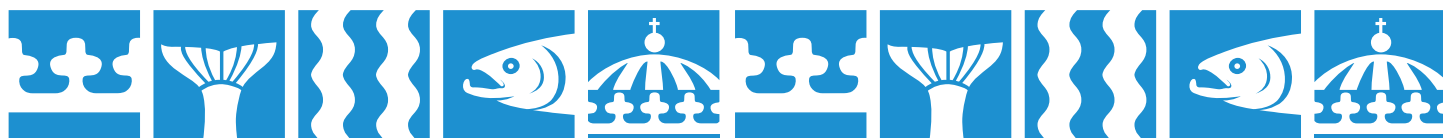


Uppföljning av regional handlingsplan för klimatanpassning

Västernorrlands län



Omslagsbild: Översvämmad väg i Söderhamn
Fotograf:Frugan, mostphotos.se

Länsstyrelsen Västernorrlands publikationsserie
Rapport nr: 2017:03
ISSN 1403-624X
Tryck: Länsstyrelsen Västernorrland
Tryckort: Härnösand
Tryckår: 2017
Författare:Viveka Sjödin

Denna rapport går att få i alternativt format.

2017-02-16

Dnr 424-3441-14

Sammanfattning

I juni 2014 fastställdes den regionala handlingsplanen för klimatanpassning i Västernorrland. Handlingsplanens syfte är att skapa en gemensam inriktning för arbetet med att aktivt möta klimatförändringarna och skapa ett långsiktigt robust samhälle och en hållbar utveckling.

Hos länets aktörer har engagemanget och kunskapen ökat om hur Västernorrland kommer att påverkas av ett förändrat klimat – och att vi redan idag behöver påbörja arbetet med att anpassa vårt län till dessa nya förhållanden. Våra kommuner avsätter resurser för att arbeta med anpassning och även inom den privata sektorn ökat engagemanget.

Handlingsplanen har gett länet vägledning i vilka kunskapsunderlag och verktyg för klimatanpassning som behövs för att hjälpa arbetet framåt. Samverkan mellan länets aktörer har stärkts genom ett regionalt nätverk för klimatanpassning och ett nätverk för länets dricksvattenproducenter.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning	5
2. Klimatanpassningsarbetet i länet	5
2.1. Kommunernas arbete	5
2.1.1. Klimatanpassning har prioriterats i kommunerna.....	5
2.1.2. Ökad mellankommunal samverkan	6
2.1.3. Ökad hänsyn till ett förändrat klimat i den fysiska planeringen.....	6
2.1.4. Klimatanpassad krisberedskap	6
2.1.5. Länets dricksvattenförsörjning	7
2.2. Klimatanpassning – så långt har kommunerna kommit	7
3. Handlingsplanens åtgärder	8
3.2 Kunskapsspridning och nätverksbildande för ökad samverkan.....	8
3.3 Minska konsekvenserna av naturolyckor.....	10
3.4 Kommunikationer	11
3.5 Bebyggelse och kulturmiljöer.....	11
3.6 Tekniska försörjningssystem	12
3.7 Hälsa	13
3.8 Näringsliv.....	13
3.9 Naturmiljö	14
4. Vilka effekter har detta fått på länets anpassning till ett förändrat klimat?	14
5. Det fortsatta arbetet	15

1. Inledning

Länsstyrelsen har det regionala ansvaret att samordna arbetet med anpassning till ett förändrat klimat. År 2013 gavs länsstyrelsen uppdraget att utifrån de sårbarheter för klimatförändringar och behov av klimatanpassning, ta fram en regional handlingsplan till vägledning för det fortsatta lokala och regionala klimatanpassningsarbetet.

I regleringsbrevet för 2016 har länsstyrelsen getts i uppdrag att med utgångspunkt från de regionala handlingsplanerna för klimatanpassning redovisa

- vilka insatser som görs på länsstyrelsen och hos kommunerna i länet
- vilken effekt detta får för länets anpassning till ett förändrat klimat
- hur det fortsatta arbetet ska bedrivas.

2. Klimatanpassningsarbetet i länet

Som utgångspunkt för den regionala handlingsplanen behövdes kunskap om hur kommunerna arbetade med frågan. Därför genomförde länsstyrelsen intervjuer med kommunerna för att se hur, och om man arbetade med klimatanpassning inom sin organisation.

Nedan följer en redovisning av hur kommunernas arbete har förändrats sedan den tidigare kartläggningen som gjordes år 2013.

2.1. Kommunernas arbete

Som underlag till denna uppföljning har följande källor använts:

- Klimatanpassningsenkät, som görs av IVL/Svensk försäkring
- Kommunernas aktuella översiktsplaner
- Kommunala risk- och sårbarhetsanalyser
- Muntlig information från kommunala tjänstemän

2.1.1. Klimatanpassning har prioriterats i kommunerna

I två av länets sju kommuner finns ett politiskt beslut om att arbeta med klimatanpassning. Ansvaret ligger på kommunstyrelsenivå i de två kommunerna och medel är avsatta för en tjänst som ansvarar för samordningen av klimatanpassningsarbetet.

Ansvaret för att genomföra åtgärder ligger i övrig på de berörda förvaltningarna. I Sundsvalls kommun, har särskilda områden som är prioriterade att arbeta med, pekats ut i ett beslut i kommunfullmäktige. Detta är en förbättring från 2013 års kartläggning då ingen kommun hade någon övergripande plan eller samordningsfunktion.

2.1.2 Ökad mellankommunal samverkan

Via länsstyrelsen finns numer två nybildade nätverk där länets samtliga kommuner finns representerade. I inledningen av 2015 bildades ett nätverk för klimatanpassningsfrågor. Förutom kommunerna finns även Landstinget, Trafikverket och Skogsstyrelsen representerade. I samband med att den Regionala Vattenförsörjningsplanen presenterades togs även initiativ till att bilda ett nätverk för länets samtliga kommuner och deras respektive dricksvattenproducerande förvaltningar eller bolag.

2.1.3 Ökad hänsyn till ett förändrat klimat i den fysiska planeringen

Det antal kommuner som antagit riktlinjer i kommunens översiktsplan som syftar till att man i den fysiska planeringen ska ta hänsyn till ett framtida förändrat klimat är fortfarande två. Två av länets kommuner har nya översiktsplaner som är under framtagande i slutet av 2016. I dessa finns såväl särskilda ställningstaganden när det gäller klimatanpassning samt riktlinjer för byggande vid kusten och vid sjöar och vattendrag med hänsyn till ökade risker för översvämning, ras och skred. Det ställs även högre krav på dimensionering och rening när det gäller dagvattenhantering vid exploatering av nya områden där hänsyn ska tas till ett framtida förändrat klimat.

Andelen kommuner som i sina detaljplaner tar hänsyn till de ökade riskerna har ökat. Exempel på hänsyn kan vara: dimensionering av dagvattensystem, var man får bygga i förhållande till framtida havsnivåer samt att ras, skred samt att översvämningssrisker ska beaktas i samhällsplanering.

2.1.4 Klimatanpassad krisberedskap

Vid den tidigare kartläggningen var det de tre kommunerna i Medelpad som i sina Risk- och Sårbarhets Analyser integrerat frågan hur ett förändrat klimat kan påverka de risker som kommunen kan utsättas för. Samtliga tre har reviderat sina dokument under 2015 och ytterligare förtydligat de ökade riskerna med ett förändrat klimat. De djupanalyser som görs behandlar klimatförändringar i de områden som berörs.

I kommunerna i Ångermanland har man även här reviderat sina dokument sedan den tidigare kartläggningen. I en kommun hänvisas till den kommunala klimatanalys som togs fram 2014, och här har framtida havsnivåer och vissa områden som riskerar översvämmas vid höga flöden identifierats som en risk. Övriga kommuner beskriver översiktligt hur vissa risker kan komma att öka på grund av klimatförändringar.

Vid framtagandet av såväl de kommunala klimatanalyserna (2014) som den Regionala Vattenförsörjningsplanen (2015-2016) har länets räddningstjänster och de kommunala beredskapshandläggarna deltagit.

2.1.5 Länets dricksvattenförsörjning

I Miljömålportalen anges att av de 109 grundvattentäkter som rapporterats in från Västernorrlands län saknar 21 st. vattenskyddsområde. De vattentäkter som har skyddsområde i Västernorrlands län står för en mycket stor andel (99,7 %) av vatten-uttaget. Arbete med att ta fram nya vattenskyddsområden och att revidera gamla pågår i flera av länets kommuner.

Under 2015-2016 pågick arbetet med att ta fram underlag till den Regionala Vattenförsörjningsplanen. Kommunerna deltog i workshops och med att förse länsstyrelsen med underlag till rapporten, och detta innebar ett ökat intresse att diskutera dricksvattenförsörjning i vårt län. Som ett resultat har länsstyrelsen tillsammans med kommunerna startat ett nätverk med kommunerna och deras dricksvattenproducerande förvaltningar och bolag. Syftet med nätverket är att ge möjlighet till:

- Utbildning
- Erfarenhetsutbyte
- Yttranden
- Vattenskyddsområden. Nätverket kan vara ett forum där man kan diskutera arbetssätt för att inrätta skyddsområden. Erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel för att eventuellt hitta gemensamma arbetssätt så att det underlättar inrättandet av nya vattenskyddsområden och uppdatering av befintliga.
- Diskussion om hållbarhet och omläggningstakt på Va-nätet
- Aktuell information från exempelvis nationella myndigheter

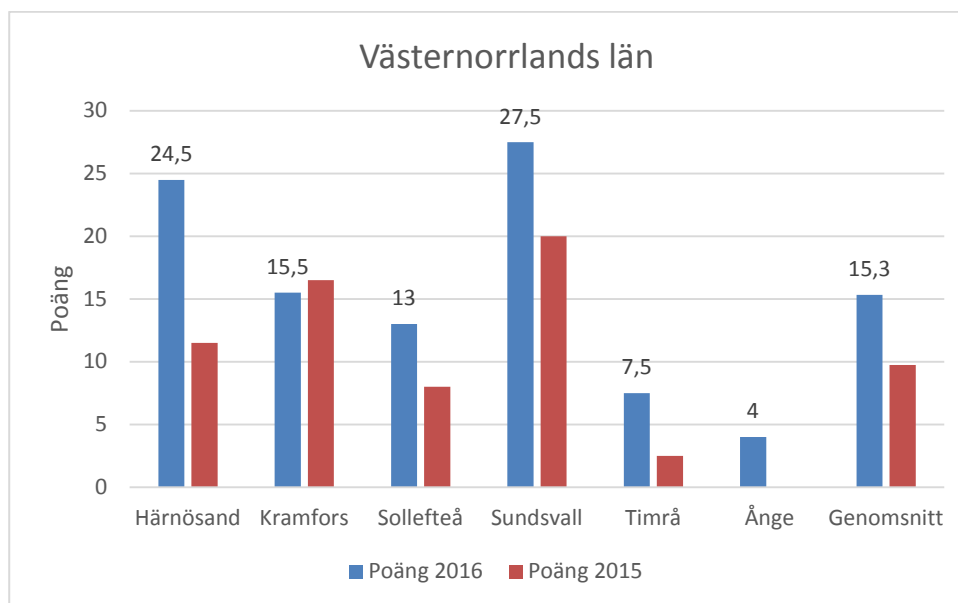
2.2. Klimatanpassning - så långt har kommunerna kommit

IVL Svenska Miljöinstitutet och Svensk Försäkring har 2015 och 2016 genom en enkätundersökning kartlagt hur långt Sveriges kommuner kommit i sitt arbete med klimatanpassning.

Enkäten bygger på det verktyg för klimatanpassningsarbete som har utvecklats av EU-kommissionen (the Adaptation Support Tool) och som visar hur klimatanpassningsarbetet kan genomföras i sex steg.



De svar som ges av kommunerna tilldelas poäng och den kommun som rankas högst i den nationella sammanställningen har uppnått 32,5 poäng av 33. I Västernorrland har 6 av länets 7 kommuner besvarat enkäten under 2016. Den kommun som fått högst poäng är Sundsvall, som i den nationella sammanställningen hamnar på 18:e plats. Länets genomsnittliga poäng är för 2016 15,3 (genomsnitt för Sverige 12 poäng).



Figur 1. Ovan redovisas de av länets kommuner som har svarat på IVL's enkät 2015 och 2016.

3. Handlingsplanens åtgärder

3.2 Kunskapsspridning och nätverksbildande för ökad samverkan

I samband med den kartläggning som gjordes inför framtagandet av handlingsplanen blev det tydligt att det saknades såväl kunskap om hur man i våra kommuner skulle kunna påverkas av ett förändrat klimat, samt att det saknades nätverk/mötesplatser där man i ett regionalt och kommunalt sammanhang kunde diskutera klimatanpassning.

Detta resulterade i de åtgärder i handlingsplanen som syftar till en ökad kunskap och bildandet av nätverk där kunskapen kan bli till handling och sedan 2014 har följande åtgärder genomförts:



Klimatanalyser på kommunal nivå - genomfört (Länsstyrelsen)

Arbetades fram i samverkan med kommunerna under 2014. Detta resulterade i att nu finns en samlad bild av hur våra kommuner kan påverkas och vilka åtgärder som kan genomföras för att minska deras sårbarheter. Dessa analyser används av kommunerna som utgångspunkt i deras risk- och sårbarhetsarbete.

Regional samverkan för klimatanpassning - genomfört (Länsstyrelsen)

Länsstyrelsen har samlat länets kommuner, landstinget, Trafikverket och Skogsstyrelsen i ett nätverk. Detta har haft ett antal möten och deltagarna fungerar som kontaktpersoner till sina respektive organisationer när information som rör klimatanpassning förmedlas från länsstyrelsens samordnare. De får även löpande information från länsstyrelsen genom ett nyhetsbrev som utkommer 2-3 gånger per år. Vid ett möte, under hösten 2015, deltog nätverket, tillsammans med länsstyrelsens referensgrupp, i en visning i SMHI's Geodom – för att ytterligare öka kunskapen om hur vårt län kan påverkas av ett förändrat klimat.

Referensgrupp för klimatanpassning - genomfört (Länsstyrelsen)

Länsstyrelsens samtliga enheter finns representerade i den referensgrupp som bildades 2014. Gruppen får även löpande information från klimatanpassningssamordnaren och är "vägen in" till sina respektive enheter. Gruppen har bidragit med synpunkter i de remisser som berört ett förändrat klimat, där länsstyrelsen yttrat sig.

Referensgruppen tog även fram förslag på ett antal åtgärder som kan genomföras för att förtydliga och utveckla vår myndighetsutövning så att hänsyn tas till ett förändrat klimat. Dessa åtgärder samlas under den åtgärd i handlingsplanen som heter:

Länsstyrelsen bidrar till ett län som står sig starkt i ett förändrat klimat - pågår (Länsstyrelsen)

Denna åtgärd är pågående och kommer att utvecklas under åren. I samband med länsstyrelsens verksamhetsplanering identifieras aktiviteter som kan genomföras under det kommande året och som berör länsstyrelsens enheter. De aktiviteter som genomförts är:

- Vägledning till länets kommuner gällande byggande vid vatten
- Identifiera kulturmiljöer som riskerar att påverkas av ett förändrat klimat
- Genomgång av innehållet i den nya klimatanalysen, Framtidsklimat i Västernorrland
- Informationsbroschyren "Klimatförändringar och kulturhistoriska byggnader" har tagits fram och delgetts aktörer i länet som arbetar med våra kulturmiljöer. Broschyren är en introduktion om hur ett förändrat klimat kan öka risker för skador och påverkan på våra bebyggda kulturmiljöer och vikten av ett förebyggande underhåll av dessa.

Informera allmänheten om klimatförändringar och anpassning – pågår (Länsstyrelsen)

Länsstyrelsens samordnare har deltagit i föreningsmöte, vid skolundervisning samt fått uppmärksamhet i olika typer av media under de senaste åren. De rapporter och kunskapsunderlag som presenteras på länsstyrelsens webbsida får även de spridning till våra medborgare.

3.3 Minska konsekvenserna av naturolyckor

En viktig del i arbetet med att hantera de ökade risker som ett förändrat klimat för med sig är att öka kunskaperna inom det arbete som sker i kommunernas krisberedskap och räddningstjänst.

Ett antal åtgärder som syftar till att stärka länets krisberedskap återfinns i handlingsplanen. Dessa är:

Klimatanpassningsperspektivet införs i länets RSA – pågår (Länsstyrelsen)

Arbetet har påbörjats, men kommer att utvecklas under de kommande åren. I länsstyrelsens risk- och sårbarhetsanalys för 2015 återfinns några av de åtgärder som genomförs i handlingsplanen, som exempelvis den Regionala Vattenförsörjningsplanen samt de översiktliga skyfallskarteringarna som togs fram under 2015. Länets kommuner har i vissa fall sett de ökade riskerna som ett förändrat klimat kan föra med sig. De kommunala klimatanalyserna, och även den nya länsanalysen, Framtidsklimat i Västernorrland, används som underlag.

Länsstyrelsen Jämtland kommer att genomföra ett projekt för att integrera klimatanpassning i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.

Klimatanpassningssamordnaren i Västernorrland kommer att ingå i projektets referensgrupp och ser här en möjlighet att ta del av projektets resultat och även kunna använda resultatet hos kommunerna i Västernorrland.

Förmågebedömning skyfall – genomfört (Länsstyrelsen)

Länsstyrelsen har samlat in underlag från kommunerna och rapporterat in vår förmåga att hantera skyfall. Länsstyrelsen har även tagit fram GIS-skikt till kommunerna som visar var i landskapet vattnet samlas vid ett skyfall och hur det rinner. GIS-skikten kan användas i det förebyggande arbetet för att minska risken att skador uppstår vid ett skyfall.

Erfarenhetsutbyten gällande naturolyckor sker mellan kommunerna – pågår (Länsstyrelsen)

Denna åtgärd kommer att utvecklas vidare, men är delvis genomförd då en seminariedag arrangerades under våren 2016 tillsammans med Räddningstjänsten Medelpad. Temat för dagen var ”Klimat och krisberedskap”. Dagens talare tog upp behovet av att arbeta med en klimatanpassad krisberedskap och samhällets behov av anpassning för att minska skadekostnader och andra konsekvenser på grund av klimatförändringar. Under dagen deltog bl.a. inrikesminister Anders Ygeman, generaldirektören för MSB, Helena Lindberg samt meteorolog Pererik Åberg. Ca 200 deltagare fanns på plats och de var representanter för räddningstjänster, kommunala planerare, försvaret, nationella myndigheter m.m. från hela landet.

3.4 Kommunikationer

De föreslagna åtgärder, som redovisas nedan, har ännu inte påbörjats. Trafikverket deltar i det regionala nätverket men då man ännu inte har någon regionalt ansvarig för klimatanpassningsarbetet har det varit svårt att etablera några konkreta åtgärder. Trafikverket nationellt, har under 2016 tagit fram en Handlingsplan för Trafikverkets klimatanpassningsstrategi, och detta bör hjälpa arbetet framåt även på den regionala och lokala nivån.

Drift och underhåll av vår infrastruktur tar hänsyn till ett förändrat klimat – ej påbörjat (Trafikverket/kommunerna)

3.5 Bebyggelse och kulturmiljöer

Många av de konsekvenser ett förändrat klimat ger, kommer att påverka den befintliga bebyggda miljön och den som planeras. Detta avspeglas också i många av de åtgärder som skett på regional och nationell nivå, när det gäller framtagande av planeringsunderlag och vägledningar som vänder sig till den fysiska planeringen. I Västernorrland riskerar den bebyggda miljön att drabbas av översvämningar, från vattendrag och vid kraftiga skyfall, ras, skred och också en ökad risk för erosionsskador. Detta kommer att öka behovet av exempelvis planeringsunderlag som pekar ut riskområden, kunskap om skyddsåtgärder för befintlig bebyggelse, tydliga ställningstaganden i den kommunala planeringen mm.

I den regionala handlingsplanen föreslogs följande åtgärder:

Vägledning kring dagvattenhantering och klimatanpassning i fysisk planering – ej påbörjat (Länsstyrelsen)



Skyfallsanalyser – genomfört (Länsstyrelsen)

GIS-skikt som visar var i landskapet vattnet samlas vid ett skyfall och hur vattnet rinner har tagits fram av länsstyrelsen och överlämnats till kommunerna. Till detta bifogades en beskrivning av

materialet, hur det tagits fram och vad det kan användas till. Denna kartering är endast översiktlig och kan fungera som en första analys som kan visa de områden där fördjupade analyser bör göras.

Skredriskkartering av Ångermanälven – pågår (SGI)

Under 2016 inleddes arbetet med att kartlägga stabiliteten utmed Ångermanälven. SGI höll ett uppstartsmöte med länsstyrelsen och berörda kommuner. Arbetet kommer att fortsätta under 2017.

Integrera klimatanpassning i den fysiska planeringen – pågår (Kommunerna)

Beakta ett förändrat klimat i kommande kulturmiljöprogram – pågår (Länsstyrelsen)

Arbetet inleddes under 2016 med att revidera det nuvarande kulturmiljöprogrammet.

3.6 Tekniska försörjningssystem

Av de olika system som kommer att påverkas av ett förändrat klimat identifierades dricksvattenförsörjningen som en prioriterad sådan att säkerställa även i ett förändrat klimat. I Västernorrlands län saknades en samlad bild över hur dricksvattenförsörjningen såg ut, vilka behov som fanns i framtiden, samt hur ett förändrat klimat kan påverka dessa tillgångar. Detta gäller såväl den regionala som den lokala nivån.

Länsstyrelsens föreslagna åtgärder i handlingsplanen:



Regional vattenförsörjningsplan – genomförd (Länsstyrelsen)

Ett planeringsunderlag som redovisar länets dricksvattentillgångar blev färdigställt under våren 2016. Den innehåller en beskrivning av länets vattenförsörjning, vattenbehov idag och framtiden, vilken påverkan och hot som dessa kan drabbas av samt hur ett förändrat klimat kan påverka såväl kvalitet som kvantitet. Rapporten ger en bra bild av dricksvattenförsörjningens förutsättningar i Västernorrland.

Kommunala vattenförsörjningsplaner – ej påbörjat (kommunerna)

I den ovan redovisade Regionala Vattenförsörjningsplanen ingår även ett förslag på metod för hur man kan gå vidare och ta fram kommunala vattenförsörjningsplaner.

Skydda våra vattentäkter mot ökade risker för kemiska och mikrobiologiska föroreningar - pågår (kommunerna)

Arbetet med att se över befintliga vattenskyddsområden, samt inrätta nya har inletts hos tre av länets kommuner.

3.7 Hälsa

Människors hälsa kommer att påverkas på olika sätt av ett förändrat klimat, både positivt och negativt. I Västernorrland kommer våra äldre och kroniskt sjuka drabbas om vi får perioder fler perioder med höga temperaturer. I handlingsplanen föreslogs därför följande åtgärd:

God beredskap för värmeböljor och ökade risker för smittspridning – pågår (Landstinget och kommunerna)

3.8 Näringsliv

Stora delar av vårt näringsliv kommer att påverkas av klimatförändringar. De åtgärder, och områden som beskrevs i handlingsplanen berörde framförallt de areella näringarna.

De åtgärder som föreslogs i handlingsplanen var:

Informationsinsatser kring markavvattning i jord- och skogsbruk – genomfört (Länsstyrelsen)

Under 2014 genomfördes en seminariedag med temat markavvattning. Länets jord- och skogsbrukare fick möjlighet att ta del av aktuell lagstiftning, goda exempel på hur man förvaltar och underhåller diken, länsstyrelsens tillsyn av vattenverksamhet, betydelsen av våra våtmarker samt hur klimatförändringarna med mer nederbörd och högre risk för översvämning kan påverka vårt framtida behov av markavvattning.

Kartläggning och klassificering av åkermark – ej påbörjat (Länsstyrelsen)

Riktade informationsinsatser till näringslivet (besöksnäring, rennärning m.fl.) – ej påbörjat (Länsstyrelsen)

3.9 Naturmiljö

Länsstyrelsens föreslagna åtgärder:

Öka kunskapen om hur den biologiska mångfalden påverkas av ett förändrat klimat – pågår (Länsstyrelsen)

I samband med att länsstyrelsen fått uppdraget att ta fram regionala handlingsplaner för Grön infrastruktur har frågan aktualiserats. Samordnaren deltar i den arbetsgrupp som har i uppdrag att ta fram innehållet i handlingsplanen.

4. Vilka effekter har detta fått på länets anpassning till ett förändrat klimat?

Att mäta de effekter handlingsplanens genomförda åtgärder har fått på länets anpassning till ett förändrat klimat, är svårt. Det som kan sägas är att många kunskapsunderlag har tagits fram och att en del nätverk och mötesplatser skapats. Målgrupp och mottagare av resultaten har i huvudsak varit länets kommuner, som också till stor del deltagit i dessa processer. Engagemanget i frågan om anpassning till ett förändrat klimat har ökat och kunskaperna om vilka konsekvenserna kan bli likaså.

Även inom länsstyrelsen har ett ökat engagemang och kunskap varit resultatet av handlingsplanen. Att i sin myndighetsutövning ta hänsyn till ett framtida förändrat klimat har inom sakområdena plan, kulturmiljö, vattenskydd och krisberedskap på ett tydligare sätt blivit en del av handläggningen.

Länets kommuner har inom områdena fysisk- och krisberedskapsplanering fått tillgång till såväl kommunala analyser över hur vilka konsekvenser ett framtida förändrat klimat kan få, skyfallsanalyser samt en regional vattenförsörjningsplan som tar hänsyn till den påverkan ett förändrat klimat kan ha på kvaliteten och kvantiteten på länets vattentillgångar.

Två kommuner, Sundsvall och Härnösand, har under hösten 2016 tillsammans med ett partnerskap av organisationer från Nord Irland,

Skottland, Irland och Färöarna ansökt till EUs Norra Periferi och arktiska program. Syftet med projektet är att sprida goda exempel på hur man kan öka medvetenheten om klimatförändringar hos medborgarna, samt ta fram klimatanpassningsplaner/strategier. Partnerskapet består även av ett antal s.k. associated partners, dessa får möjlighet att följa projektet och ta del av dess erfarenheter. Här har länsstyrelsen och SMHI/Nationellt kunskapscenter för klimatanpassning getts möjlighet att delta.

5. Det fortsatta arbetet

Det ökade intresset och kunskaperna om hur vårt län kan påverkas av ett förändrat klimat, har även skapat ett behov av mer kunskap inom andra områden, samt fördjupning av befintliga underlag.

Mycket har också skett på nationell nivå sedan handlingsplanen och dess åtgärder togs fram. Regeringen har gett ett flertal utredningar uppdraget att se på hur olika system och samhällsfunktioner påverkas av ett förändrat klimat. Utredningarna har lämnat, och kommer att lämna, förslag på åtgärder för att skapa ett resilient samhälle. Nationella myndigheter (SGI, Jordbruksverket, Sametinget m.fl.) har under 2016 tagit fram handlingsplaner för sina sakområden och nya kunskapsunderlag har tagits fram.

Detta gör att ett behov att revidera den regionala handlingsplanen för klimatanpassning har uppstått. Detta kommer att vara fokus för arbetet under 2017. Av den nuvarande handlingsplanens 22 åtgärder är

- 7 - genomförda
- 9 - pågår
- 6 - ej påbörjade

En översyn av de ännu ej genomförda åtgärderna, samt identifiering av behovet av ytterligare åtgärder kommer att ske i bred samverkan med länets aktörer.





Länsstyrelsen Västernorrland

Postadress: 871 86 Härnösand
Telefon: 0611-34 90 00
www.lansstyrelsen.se/vasternorrland